

Rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 05.11.1962, sp. zn. 4 Co 123/62, ECLI:CZ:KSPL:1962:4.CO.123.1962.1

Číslo: 4/1963

Právní věta: Předpisy o vadné práci vztahují se zásadně na všechny dělníky - pokud nejsou z této úpravy výslovně vyloučeni - jejichž mzdové poměry jsou upraveny výnosy ministrů vydaných v letech 1958 - 60 k provedení přestavby dělnických mzdových soustav. Prakticky jde o všechny výrobní, opravářské a tzv. režijní dělníky (pomocné dělníky), pokud se na ně vztahují mzdové výnosy (srov. § 1 mzdových výnosů).

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 05.11.1962

Spisová značka: 4 Co 123/62

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Smlouvy

Předpisy: 71/1958 Sb. § 11 210/1958 Ú. l. 42/1962 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalující podnik uplatnil proti žalovanému řidiči, svému zaměstnanci, nárok na náhradu škody, kterou způsobil při provádění opravy auta.

Okresní soud Plzeň-jih vyhověl žalobě, když zjistil zavinění žalovaného zaměstnance a uznal ho povinným nahradit škodu ve výši trojnásobku průměrného měsíčního výdělku žalovaného.

Odpovědnost za škodu posuzoval podle podmínek uvedených v § 2 zák. č. 71/1958 Sb. a v rozsahu podle § 6 cit. zák.

Krajský soud v Plzni rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě vyhověl jen do výše poloviny měsíčního výdělku žalovaného a ve zbytku žalobu zamítl.

Z odůvodnění:

Zásadní otázkou předmětného sporu je, zda odpovědnost žalovaného za škodu má být posuzována podle zák. č. 71/1958 Sb. anebo podle předpisů o vadné práci.

K této otázce se uvádí:

Podle § 11 zák. č. 71/1958 Sb. o náhradě škody vzniklé vadnou prací (zmetky) platí zvláštní ustanovení vydaná podle předpisů o řízení státní mzdové politiky. Po přestavbě dělnických mzdových soustav (srov. vl. us. z 30. 5. 1958 č. 460 o zásadách pro přestavbu soustav dělnických mezd a politickoorganizační zajištění přestavby, které obsahuje i novou úpravu náhrady škody, resp. mzdy při vadné práci - neplatí pro usn. z 10. 6. 1952 - jakož i vzorový výnos o mzdových podmínkách, připojený k cit. vl. usnesení) se ustanovení o odměňování při vadné práci stala přímo součástí mzdových výnosů.

Podle všech mzdových výnosů platí věcně stejná úprava mzdy a náhrada škody při vadné práci. Vychází z těchto hlavních zásad:

Jestliže zmetek vznikl bez zavinění zaměstnance, platí se mzda jako za dobré výrobky až do doby, kdy vady mohly být zjištěny (zaměstnanci se však ukládá povinnost, aby hlásil bezprostřednímu představenému, že výrobky jsou zmetkové ihned, jakmile to zjistí, jinak se mzda za další zmetky neplatí). Vznikl-li zmetek zaviněním zaměstnance a nelze jej opravit, mzda se neplatí. Opravitelný zmetek je povinen dělník sám opravit nebo uhradit mzdu za opravu provedenou jiným zaměstnancem, nejvýše však do poloviny měsíčního výdělku, dosaženého v předchozím období. Provede-li opravu sám, přísluší mu mzda jako za dobrý výrobek, nikoliv však za dobu oprav. Předpisy o mzdě při vadné práci obsahují též ustanovení o náhradě škody za pokažený materiál či poškození stroje. Došlo-li ke škodě z nedbalosti, je dělník povinen nahradit škodu nejvýše částkou, rovnající se polovině měs. výdělku dosaženého v předchozím měsíci (vedení podniku může po pečlivém zvážení případu snížit náhradu škody, jde-li o svědomitého dělníka, jemuž nelze vytknout hrubou nedbalost nebo nepozornost).

Tato výjimečná a zvláštní úprava je pro zaměstnance příznivá a již vzhledem k tomu, že v daleko širším rozsahu, než je tomu u úpravy podle zák. č. 71/1958 Sb. zasahuje do nedotknutelnosti fondu soc. vlastnictví, nemůže být rozšiřována na okruh zaměstnanců, kteří by pod tuto úpravu nespádali, a na případy škody těmito předpisy neupravených.

Proto je důležité vymezení věcného a osobního rozsahu těchto předpisů, tj. zejména vymezení okruhu zaměstnanců, na něž se vztahují předpisy o zmetkové práci.

Při vymezení okruhu zaměstnanců, na něž se tato speciální úprava vztahuje, je třeba vycházet především z ustanovení § 11 zák. č. 71/1958 Sb. a jeho odkazu na zvláštní předpisy, jemuž je třeba rozumět tak, že speciální úprava náhrady škody za vadné výrobky může přicházet v úvahu jediné tam, kde to výslovně připouštějí speciální předpisy, vydané podle ustanovení o řízení státní mzdové politiky. To tedy znamená, že zásady mzdových výnosů týkajících se vadné práce platí při vadné práci zaviněné dělníkem a nikoliv hospodářskotechnickým zaměstnancem. Kdyby zásady týkající se vadné práce měly platit i pro hospodářskotechnické zaměstnance, muselo by o tom být obsaženo výslovné ustanovení v mzdových výnosech nebo ve zvláštním mzdovém předpise, který by platil pro hospodářskotechnické zaměstnance. Poněvadž tomu tak není, nejsousplněny podmínky § 11 zák. č. 71/1958 Sb. a nestačilo by, jestli by např. došlo sice k vadnému výrobku, který byl proveden prací dělníka a jestliže příčina toho, že došlo k vadné výrobě spočívá v tom, že hospodářskotechnický zaměstnanec z nedbalosti porušil povinnost uloženou mu jeho závodem nebo všeobecně platnými předpisy. 1)

Předpisy o vadné práci vztahují se tedy zásadně na všechny dělníky - pokud nejsou z této úpravy výslovně vyloučeni (např. členové závodní stráže, požárního sboru, zaměstnanci kuchyní, řidiči, sběrači kožek atd.) - jejichž mzdové poměry jsou upraveny výnosy ministrů, vydanými v letech 1958 - 60 k provedení přestavby dělnických mzdových soustav.

Prakticky tedy půjde o všechny výrobní, opravářské a tzv. režijní dělníky (pomocné dělníky), pokud

se na ně vztahují mzdové výnosy (srov. § 1 mzdových výnosů).

Zvláštní režim platí pro řidiče. Pro ně platí zvláštní úprava, a to vyhl. č. 42/1962 Sb. a vedle ní vyhl. č. 210/1958 Ú. l. Žádný z těchto předpisů neobsahuje ustanovení o vadné práci. Poněvadž tedy není speciální úprava o vadné práci, platí obecná ustanovení o náhradě škody z pracovního poměru, tj. zák. č. 71/1958 Sb. Pokud však jde o řidiče opraváře, který vykonává všechny opravářské práce, vztahují se na něj předpisy o vadné práci (podle obdoby vyhl. č. 210/1958 Ú. l.).

V souzené věci bylo nepochybně zjištěno, že žalovaný, který vykonával opravářské práce, způsobil škodu při provádění opravy auta. Jeho odpovědnost za tuto škodu musí tedy být posuzována podle předpisů o vadné práci.

Podle zásad shora uvedených odpovídá - vzhledem k tomu, že další opravu provedl jiný zaměstnanec - do poloviny měsíčního výdělku, dosaženého v předchozím období.

Krajský soud vyhověl proto žalobě do výše poloviny měsíčního výdělku a ve zbytku žalobu zamítl.

1) Výjimku tvoří jen hospodářskotechničtí zaměstnanci strojních početních stanic, pro něž platí usnesení Státní mzdové komise z 23. 6. 1954, vydané jako zvláštní brožura Státního evidenčního vydavatelství tiskopisů.